

BYFORENINGEN FOR ODENSE

PAARUP LOKALHISTORISKE ARKIV

28. oktober side 4

HANDELSSTANDSFORENINGEN

5. november side 4

KULTURMASKINEN

20. november side 5

THOMAS KINGOS KIRKE

2. december side 6

POSTEN OG SLAGTERIGRUNDEN

7. januar side 7

BYFORENINGEN FOR ODENSE

FORMAND:

Frede Madsen
Hjortebjergvej 38, 5230 Odense M
Tlf.: 66 13 58 45
E-mail: formand@odensebyforening.dk

NÆSTFORMAND:

Jens Ulrik Rasmussen
Søhusvej 49, 5270 Odense N
Tlf.: 66 18 64 38

SEKRETÆR:

Birte Landorph
Bergendals Alle 14, 5250 Odense SV
Tlf.: 66 13 11 75
E-mail: b.d.landorph@post.tele.dk

KASSERER:

Søren Michael Nielsen
Østre Stationsvej 42, 5000 Odense C
Tlf.: 65 91 01 42
E-mail: kasserer@odensebyforening.dk

REDAKTØR:

Andreas Isager
Thorslundsvvej 6, 5000 Odense C
Tlf.: 66 13 92 10
E-mail: ai@isagerarkitekter.dk

ØVRIG BESTYRELSE:

Jarl Abrahamsen
Østrupvej 21, Tarup, 5210 Odense NV
Tlf.: 66 14 27 68
E-mail: jarlabrahamsen@hotmail.com

SUPPLEANTER:

Poul Karmdal
Tlf.: 66 14 27 72, Fax 66 14 27 92
E-mail: poul@karmdal.com

Helga Brøndum
Tlf.: 66 11 68 18
E-mail: helgabroendum@gmail.com

Flemming Wedell
Tlf.: 66 14 18 14
E-mail: flwe@privat.dk

WEBMASTER:

Lennart Greig
Tlf.: 72 16 80 04
E-mail: lennart@greig.dk

NYT FRA BESTYRELSEN

Sædvanligvis aflæses bestyrelsens arbejde i de færdige produkter så som **BLADET**, som du sidder med i hånden, **HJEMMESIDEN**, som vi håber, du har stiftet bekendtskab med, eller rækken af **MEDLEMSARRANGEMENTER**, som der flittigt gøres brug af.

I bestyrelsen får vi ofte rosede ord for alle tre arbejdsresultater. Det er vi naturligvis glade for.

Mindre kendt er det, at bestyrelsen også arbejder en del i det skjulte. Vi tager vores opgave alvorligt, når det gælder om at følge med i planer og initiativer, som Odense Kommune har ansvar for. Det er både interessant og lærerigt. Om det har nogen effekt og nytteværdi, vil der først kunne svares på siden hen!

Som bestyrelse deltog vi i foråret i workshoppen om Th. B. Thriges Gades endeligt.

Engagementet er nu afløst af vor deltagelse i arbejdet med TRAFIK og MOBILITETS-PLANEN – f.eks. i bidraget om Letbaners genkomst til Odense. Vi har været med i referencegruppen om ændringerne i MUNKE MOSE – og i de forestående ændringer i KGS. HAVE. Vi er blevet hørt om nye planer for GRAABRØDRE PLADS og den kommende pladسدannelse i GRØNNEGADEN, ligesom vi har deltaget i debatten om visionen for Odenses fremtid AT LEGE ER AT LEVE. Som det sidste deltager vi i at bidrage med visioner for ASSISTENSKIRKEGÅRDENS udvikling.

Ovennævnte engagementer ses ikke på arbejdssedlen, men vi er der, og vi vil løbende orientere om arbejdet.

På bestyrelsens vegne
Frede Madsen

FORMANDENS KLUMME

ved Frede Madsen

foto: Flemming Wedell

AT VÆRE TURIST, CYKLIST/BILIST
- ja, måske også pensionist i Odense!

Vi kender vist alle den situation, at vi skal være vært, guide eller turleder for besøg af venner eller familie fra andre egne af landet. Hvad gør man så, hvad vil være godt og seværdigt at vise frem – og hvad kender du selv nok til?

I stedet for den traditionelle gåtur i byens hovedgade fra Brandts i den ene ende og til HC:Andersens Hus i den anden ende - måske med et kort indkik i Magasin eller Domkirken alt efter religiøs eller materiel observans - så er her forslag til en ny fremvisningstur.

Odense har en række kvaliteter uden for centrum. Her tænkes ikke på Odense Zoo og Den Fynske Landsby, men oplevelse af en lidt anden karakter.

På en Hjemmeside fra Odense Kommune under menuen UDELIV findes forslag til ikke mindre end 11 ture i og

omkring Odense. Der er rutekort og rutebeskrivelse med turlængde og forslag til turafkortning lavet af kompetente folk som Lars Kildahl Sønderby og Kurt Due Johansen.

Man kan frit vælge transportmiddel – gå ben, cykel eller i et vist omfang automobil.

Skulle venner eller familie ikke være motiveret for den friske luft og naturen, så afprøv selv et par af mulighederne.

Der er frit valg på:
www.odensekommune.dk/udeliv

God tur!

På Byforeningens vegne
Frede Madsen
formand

RETTELSE

I sidste nummer af bladet blev besøget på Pårup Lokalarkiv den 28. oktober fejlagtigt angivet til at være en onsdag. Besøget finder sted tirsdag den 28. oktober.

Tilmelding kan nås endnu.

PAARUPS GEMMER

ved arkivleder Karin R. Andersen

fotos: www.lokalarkiver.dk/paarup

- tid > tirsdag den 28. oktober, klokken 19⁰⁰ - 21⁰⁰
- sted > Sognegården, Solgårdsvej 40, Tarup
- tilmelding > Jens Ulrik Rasmussen, 66 18 64 38 eller Poul Karmdal, 66 14 27 72
- mødegebyr > 25 kr.
- obs > få ledige pladser!

PAARUPS GEMMER

Arkivets leder – Karin Ramskov Andersen – har lovet at fortælle om arkivets arbejde med at indsamle, registrere og ikke mindst informere om Paarup sogns historie fra landsby til forstad.

HANDELSKAMMERET

ved sekretær Birte Michelsen

foto: Flemming Wedell

- tid > onsdag den 5. november, klokken 19⁰⁰
- sted > Industri- og Handelskammeret, Albani Torv 4 (vi mødes i porten)
- tilmelding > Jens Ulrik Rasmussen, 66 18 64 38 eller Poul Karmdal, 66 14 27 72
- mødegebyr > 40 kr. inkl. kaffe

TÆT PÅ ETATER

Handelstandsforeningen har til huse på Albani Torv 4, i et af byens ældre og fornemme huse, der tillige er et skatkammer med billeder fra byens historie – og ikke mindst fra Albani Torv.

Huset, der ofte omtales som det von Scholtenske Palæ, har siden 1928 dannet rammen om Handelstandens mange aktiviteter.

Birte Michelsen, der er husets alvildende sekretær har lovet at fortælle om huset og dets historie over en kop kaffe.

Forinden har vi været en tur rundt i huset, hvor de højloftede og værdige lokaler vidner om fortidens etater og byens institutioner, men det er også her Industri- og Handelskammeret holder deres højaktuelle møder, hvor taleren indtager den traditionsrige talerstol, som er en original "ølkasse".

SE KULTURMASKINEN

ved kontorchef Peter Bach

foto: Flemming Wedell

- tid > torsdag den 20. november, klokken 19⁰⁰
 sted > ved Magasinets udvendige trappe i Brandts Passage
 tilmelding > Jens Ulrik Rasmussen, 66 18 64 38 eller Poul Karndal, 66 14 27 72
 mødegebyr > 40 kr. inkl. kaffe

KULTURMASKINEN

Brandts Klædefabrik er udvidet igen, idet man har samlet aktiviteterne fra flere forskellige steder rundt i byen. Således er de fleste aktiviteter på "Badstuen" flyttet til Brandts Passage / Vestergade. Det samme gælder "Internationalt Hus" og "Studenterhuset".

Formålet er at samle de unge og opnå nogle fælleskaber og en mere rationel udnyttelse af faciliteter og rum.

Om huset er færdigbygget til vi kommer,

vil tiden vise, idet projektet gang på gang er blevet forsinket, men det er ofte mere interessant og en større oplevelse, at se hvordan mulighederne bliver udnyttet. Kontorchef Peter Bach har lovet at fortælle og fremvise "Kulturmaskinen" og over en kop Kaffe vil der blive lejlighed til at stille spørgsmål..

Imidlertid er "Magasinet" taget i brug og der planlægges ibrugtagning medio november.

BESØG I THOMAS KINGOS KIRKE

ved tidligere menighedsrådsformand Erik Lange og Fioniakoret

foto fra Thomas Kingos Kirkes jubilæumsskrift

- tid > tirsdag den 2. december, klokken 19⁰⁰
- sted > Thomas Kingos Kirke, Bülowsvej 9 - 11
- tilmelding > senest 28. november til Frede Madsen, 66 13 58 45 eller Erik Lange , 66 12 19 66
- mødegebyr > 40 kr. inkl. kaffe og brød

THOMAS KINGO

For godt 20 år siden indviede Thomas Kingo Kirke sin nye tilbygning. Den skulle være fremtidig ramme om de aktiviteter, en kun 75 år gammel kirkebygning med et meget aktivt sogn skulle virke ud fra...

Byforeningen har bedt den daværende formand Erik Lange om at præsentere de udfordringer, der lå, de muligheder, der var, og den løsning, der blev valgt.

I anledning af, at det er årets sidste arrangement, og vi har taget fat på julemåneden, har vi anmodet FIONIAKORET, der har hjemme i kirken, om at bidrage med prøver på dets julerepertoire. Det vil ske ved et godt kaffebord i sognesalen.

Interesserede kan læse om koret på dets website: www.fioniakoret.dk

POSTEN OG SLAGTERIGRUNDEN

ved daglig leder Simon / arkitekt Karl Ramlev

foto: Flemming Wedell

- tid > onsdag den 7. januar, klokken 19⁰⁰ - 21⁰⁰
 sted > POSTEN, Østre Stationsvej 35
 tilmelding > Jens Ulrik Rasmussen, 66 18 64 38 eller Poul Karmdal, 66 14 27 72
 mødegebyr > 25 kr.

POST OG MODELLER

Det gamle banegårdspost- og pakhus, som blev til byens musikhus under navnet Rytmeposten, er blevet tilbygget og fornyet.

Navnet er nu Posten !

Nu kan Byforeningens medlemmer se, hvad der skjuler sig bag den stilige facade med den imponerende indgangsdør, som huset håber at få renoveret en dag. Husets daglige leder, Simon, har lovet at vise huset frem og fortælle lidt om dets historie og det daglige liv.

Huset byder på en kop kaffe, hvor det bliver lejlighed til uddybende spørgsmål.

Derefter vil arkitektfirmaet Årstiderne fortælle om, hvordan de forestiller sig at fremtiden for "Slagterigrunden" kan se ud.

Arkitekt Karl Ramlev vil vise modeller og skitser af de foreløbige projekter.

Det vil med garanti blive spændende at høre nærmere om !!

Tænk bare...

Et stort butikscenter mellem by og havn.
 -Højhuse med boliger eller hotel, for ikke at forglemme hvilke muligheder, der kan være for nye trafikårer mellem by og havn ???

Kom og følg med !!!

BYENS TÅRNE ER SEVÆRDIGE, - HVIS MAN KAN SE DEM!

tekst: Helga Brøndum

JEG GLÆDER MIG OVER BYENS TÅRNE

Jeg glæder mig over tårnetopografien og det skylight, der er over byen, hvor de står.

Jeg glæder mig over tårnene fra hvor, jeg kan se flest på én gang. Det er fra perronerne længst væk fra rul-letrapperne.

Når jeg rejser fra eller kommer til Odense med tog, er det første jeg ser, alle tårnene – og det eventyrlige og spændende er, at det sjældent er det samme antal tårne !

Man må tælle efter – fra gang til gang – og regne ud og regne efter, hvor de bed-

ste vinkler er for at få aller flest tårne talt med på én gang og fra ét sted.

Årets gang med træernes blade og ikke blade er en hel del af historien om antallet af tårne, der ændrer sig fra gang til gang.

Når alle træerne har bladene åbne, så kan man ikke se og aflæse, hvor mange tårne der i virkeligheden er.

Det er helt eventyrligt. Så skal man kunne sin By-historie og kunne fortælle tårn-historier, så selv de store tror på, at de er der alle sammen, og at byens tårne er seværdige – og har deres egne helt

foto: Poul Kærmdal

eventyrlige historie, - og visuelle muligheder.

At alle tårnene så slet ikke er rigtige tårne – er en helt anden historie, men jeg leger, at de er det – og jeg ønsker mig flere.

Så derfor har jeg flere gange spurgt de store bygherrer af alt det kommende byggeri mellem centrum og havnen, om de ikke også kan bygge tårne på – og så evt. sponsere tårnene til stræbsomme, idérige iværksættere.

Det ville være så eventyrligt – og byens tårne og sponsorer ville blive berømte

over det ganske land, for at være en del af legen og bestræbelserne med idéudvikling i byen.

Hermed glæde over og visioner om en endnu mere spændende visuel topografisk fremtid for byen.

NB.

Har Du Odense tårn-historier at fortælle eller kommentarer, så vil vi med glæde lægge dem ind på Byforeningens hjemmeside eller bringe dem i bladet (til glæde for andre).

Helga Brøndum

BYENS TÅRNE - PAS PÅ DEM!

tekst: Poul Karmdal

Fra den gamle banegård (den rigtige tegnet af H. Wenk) kan man se hen ad byens flotte gade, Østre Stations Vej, og beundre de mange tårne og spir, som præger butiks- og boligejendommene.

Det første øjet fanger er "Odense Ny Missionshotel" nu "Plaza" med sit hjørnetårn med flotte 3-delte svungne tage og de 3 sideresalitter og afvalmet mansardtag.

Badstuen markerer sig ved et fint indgangsparti med en mangefalset, teglstensbue, som indrammer den sprosseinddelte dobbeltdør. Taget præges af den værdige, knægtbårne saddeltagskvist og de brede skorstenspiber.

Dernæst følger de 2 smukke, knækta-gede tårne over hjørneresalitter og tandstensfriser. Indimellem ses en række uoriginale kviste, der afslutter en karakteristisk facade, som desværre er delvis i plast.

Huset er tegnet af Niels Jacobsen i 1897.

fotos: Poul Karndal

Nr. 36 er et rigt udsmykket, rødstens hus med gennemgående sålbænke og bånd. Mønstermurede brystninger, altaner med forsirede jergelændre. Øverst rulleskifter, a la grecque-bort m.m. Taget afsluttes i øst af en stor udhængende, kuplet taghat.

På ejendommen ved Klostervej er det imponerende karnaphjørne foroven afsluttet med en af byens flotteste pillebårne. Afvalmede taghatte med dobbelt buer, afsluttet med trekantsfrontoner og et højt spidstag.

Hjørneejendommen har 2 store kobberklædte tårnrisalitter tegnet af Anton Rosen.

Overfor ligger det tidligere Kgl. Toldkammer med sine karakteristiske dobbelttårne. Kendetegnende for den tids offentlige bygninger.

Der bør snarest udfærdiges en bevarende lokalplan for Tårne og Facader i gadeforløbet fra Kgs. Have til Kongensgadekrydset !!!

Poul Karndal

HVORDAN GIK DET SÅ MED DEN PLAN ?

tekst: Frede Madsen

I sidste nummer af Byforeningens blad omtalte vi en række af de aktuelle planer, der er udviklet og vedtaget i Odense i de sidste par år. Her vil vi prøve at se lidt længere tilbage og følge virkeliggørelsen af en lidt ældre plan. Det kan være ganske nyttigt at have som lærestykke. Planer er ofte mest interessante, når de er under udvikling, når de rummer visioner, og der varsles en spændende fremtid?

Men hvordan går det, når en ny og anderledes hverdag skal leve i og med planen? Vi har valgt – ikke helt tilfældigt – at se nøjere på udviklingsplanen for

Odense SØ.- den såkaldte PLAN FOR DET REGIONALE AKTIVITETSOMRÅDE.

Den blev tænkt og udformet af regionalplanudvalget for Fyn i midten af 1960'erne og dens tanker og ideer fulgt

op af planlægningen i Odense Kommune i de følgende år.

Ideen var at placere en del regionale aktiviteter for hele Fyn midt på øen i et område i det sydøstlige Odense langs Ørbækvej mod den ret ubemærkede landsby Killerup. Området skulle indeholde en del amtslige administrationer, kulturelle institutioner og så mange private og statslige institutioner, der måtte tage imod invitationen.

Hertil kom boligkvarterer i et vist omfang indeholdende serviceinstitutioner, grønne rekreative områder med cykelstier og større handels- og indkøbscentre, der både skulle kunne betjene det lokale såvel som det regionale opland. Staten var med i billedet fra start med planer for et nyt universitet, dengang benævnt Odense Universitet, og Landbohøjskolen, der skulle placeres på Hol-

lufgård (siden blev det til et Museumscenter). Regionen sluttede op med en amtsgård opført øst for Ørbækvej og en Amtscentral for undervisningsmidler i tæt symbiose med Odense Centralbiblioteket, som flyttede ud fra centrum. Bedst kendt og oplevet er dog det priva-

fotos: Frede Madsen

te boom med handel og småindustri ført an af Rosengårdcentret og BILKA, der nærmest har foranlediget områdets navneforandring fra Fynbyen til Bilkabyen. Så langt – så godt. Planen var lovende, og man gav bred tilslutning fra alle sider.

Virkeliggørelsen af det regionale aktivitetsområde var begunstiget af medvind i 70'erne og 80'erne, og mere kom til undervejs. Regionale sværvægtede som De fynske Landboforeninger, Naturgas Fyn, Kommune Data, Fyns Forum (nu Odense Congress-center og Arena Fyn), Danmarks Radio, TV 2 Fyn, Fyns Telefon (nu TDC) og en del mindre amtslige og private institutioner er fulgt med til Odense SØ. Mange lever og har det godt – ikke mindst indkøbscentrene, der som konsekvens har støvsuget bydelen for lokale butikker og butikstørve.

Amtet er nedlagt og dermed også en række amtslige institutioner. Universitetet på Campus udvikler sig mod sydvest. Museumscentret er nedlagt, Hollufgård er solgt, og stedet har kun billedkunstnerværkstedet og en park at vise frem. Sidste placering, der snarere bør kaldes en malplacering, har vi ret foran os. Endnu en indkøbsgigant, IKEA, bebygger et område, der var tiltænkt kulturformidling !!

Skal man gøre op her 40 år efter – og det var just meningen med denne lille artikel – må man konstatere, at nogle ting og forudsætninger har ændret sig –

f.eks. amtets nedlæggelse, nye indkøbsvaners indtog og en voldsom udvikling i privatbilismen. Andre forventninger er ikke blevet opfyldt – f.eks. de kulturbærende indslag i området, og endelig ser succesen ud til at være forbeholdt storhandelen og dens følgesvende i form af en række mindre erhvervsvirksomheder og serviceforetagender herunder Mac Donald, Burger King o.a.

Balancen i området er kæntret. Bosætningen er stoppet og henlagt til enklaver som Holluf Pile, Tornbjerg og Slag-

foto: Frede Madsen

krogen. Lokalhandelen er amputeret og trafikbilledet er et helt kapitel for sig. Blød og hård trafik, der oprindeligt var tænkt placeret på hver deres færdselsårer langs Ørbækvej, mødes nu i centrale knudepunkter, hvor den stærkes ret synes at være gældende. Fjerntrafik til nu to motorveje, varetransport til og fra Tietgenbyen blander sig med de studerendes og skoleelevers forsøg på at nå helskindet til Campus og folkeskole. Tabere bliver nemt de lokale gående trafikanter, der skal foretage det daglige behovsindkøb.

Situationen bedres næppe af, at IKEA placeres mellem BILKA og Rosengårdcentret.

Det er fint, at Rosengårdcentret kan annoncere med 2700 gratis P-pladser, men bilerne skal dog både frem og tilbage – på offentlig vej – sammen med køretøjer fra BILKA, IKEA og alle de andre! Måske burde regionsplaner og trafikplaner justeres og tilpasses det aktuelle bybillede undervejs. Ideen om at lade en kommende sporvej – eller letbane tage sig af en væsentlig del af den fremtidige kollektive trafik, vil efter Byforeningens opfattelse være en del af løsningen.

Frede Madsen,
formand for Byforeningen

Kilde:

Jesper Harvest,
ODENSE BYPLAN 1966-1988,
Fra Vollsmose til Blangstedgård

UNDERTEGNEDE ØNSKER AT TEGNE MEDLEMSSKAB

BYFORENINGEN FOR
ODENSE

Giro nr. 1551 555 4985

NAVN

enkelt medlemsskab
200 kr./år

VEJ

hustand
250 kr./år

POSTNUMMER/BY

ønsker ikke tidsskriftet
By & Land
kontingentet reduceres
50 kr./år

Eventuelt indmeldt af

UNDERSKRIFT/DATO

Blanketten sendes til:

Byforeningen for Odense, v/ kasserer Søren Michael Nielsen
Østre Stationsvej 42, 5000 Odense C.

DE SKØNNE KRÆFTER

Har du eller ønsker du at få en skærpet opmærksomhed på byens baggårde, tårne, spir, belægninger, facader, belysninger, nybyggerier, restaureringer, transformeringer, gader, gyder, smøger, stræder, alléer, stier, pladser, torve, ån-

dehuller, spejlinger, biler, cyklister, huller i veje og tage og byrum - eller mener du at remsen her er for snævertsynet - så meld dig ind i Byforeningen for Odense og mød ligesindede.

POST**PP**

DANMARK

MAGASINPOST

STANDARD

A**BLIV MEDLEM!**

Ønsker du at modtage bladet fast eller deltage i foreningens aktiviteter, kan du rekvirere yderligere materiale ved at kontakte et medlem af bestyrelsen. (Kontaktinformationer på side 2).

foto: Flemming Wedell

Vi har nok været der; måske ikke for ny-lig, men engang imellem. For hver gang, man kommer der, slår det en, hvor fredfyldt et område, det er. Skønt omgivet af travle færdselsårer og store institutioner, så er her tale om en oase ganske tæt på midtbyen.

Det er tydeligt, at Assistenskirkegården er under gradvis forvandling fra at være en gravstedssamling til at være en form for naturpark. Færre og mindre prangende gravsteder, mere græs og flere buske og træer. Hvordan vil afviklingen ende?

Odense Kommune har taget fat på spørgsmålet. Endnu en workshop har sat sig sammen for at få lidt styr på den gradvise ændring. Hvad kan vi anvende 32 ha god parkareal til, lød spørgsmålet til de indbudte interessenter den 25. september – heriblandt Byforeningen.

Spørgsmålet blev ganske provokerende ændret til: Hvad bør man ikke bruge det til! Hvilke aktiviteter kan man forestille sig? I hvilket omfang skal der stadig være plads og rum for stilhed og eftertanke? Har vi brug for flere rekreative naturparker, eller er der andre muligheder og behov for en storbys befolkning i en lidt længere fremtid? Det er nemlig hverken i år eller de næste fem, der er tale om.

Kirkegårdsplanlæggere arbejder med længere sigt. Og nu vil man altså gerne modtage ideer til overvejelse, vurdering – og planlægning. Igen et eksempel på, at borgere tages med på råd. Tak for det. Byforeningen vil gerne bidrage.

Frede Madsen
Byforeningen